

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret; izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikus).

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druge pošiljke naj se pošiljajo na uredništvo in upravnništvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petletno vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vln.

Štev. 4.

V Celovcu, v soboto, dne 19. februarja 1910.

Leto III.

Vzdramimo se!

V zadnjem času je začel rehati ljubljanski „Slovenec“ zoper našo obrambno Ciril-Methodovo družbo, kateri napoveduje za prihodnost boj do skrajnosti, boj na nož. Kdor pozna vzvišene obrambne namene Ciril-Methodove družbe, kdor pozna njeno požrtvovalno in uzorno delovanje v obmejnih krajih na Slovenskem, mora z gnusom zavračati take nesramne, izdajalske napade na to našo veljavno organizacijo, brez katere bi obmejnih Slovencev morda sploh ne bilo več. Upajmo, da podli izbruh „Slovenčevega“ divjega strankarstva na našo dično Ciril-Methodovo družbo vzbudi med pravimi, res narodnimi Slovenci še večjo vnemo in požrtvovalnost za to prepotrebno organizacijo, kateri izkuša vzeti ljubljanski „Slovenec“ z neosnovanimi napadi ugled med slovenskim ljudstvom.

Letos obhaja Ciril-Methodova družba 25 letnico svojega obstanka. Slovenen praznik bo to za vsakega pravega Slovence.

Tudi koroški Slovenci hočemo pokazati pri tej priložnosti Družbi svojo zvestobo in naklonjenost. In kako bomo to najlepše storili? Kako bomo najlepše odgovorili na „Slovenčeve“ napade? Oklenimo se podružnic Ciril-Methodove družbe in priredimo v najtrajšem času občne zbornice, kjer bomo z obilno udeležbo odgovorili na ostudne napade in prinesli vsak svoj darček na oltarček domovine! Odborniki podružnic, na delo za edino našo obrambno organizacijo, ki je rešila že tisoče naših malih in nam jih bo ohranila še tisoče pred požrešnim tujcem.

Važna razzodba o enotnosti učnega jezika na ljudskih šolah.

C. kr. upravno sodišče je vsled pritožbe občine Jarenine proti odločbi c. kr. naučnega ministrstva od 12. septembra 1903, št. 16.515 glede nemškega poučnega jezika na ljudski šoli v Jarenini od dne 21. junija 1907 dokončani ustni razpravi razzodilo:

Izpodbijana odločba se kot v zakonu ne-utemeljena razveljavi.

Razlogi:

Štajerski deželni šolski svet vsled svoje odločbe od 30. januarja 1903, št. 12.739 ni ugodil pritožbi občinskega zastopa v Jarenini proti uvedbi nemškega kot poučnega jezika v 5. razredu na slovenski ljudski šoli v Jarenini, ki jo je bil sklenil okrajni šolski svet za okolico Maribor v svoji seji od 28. januarja 1901.

Odredbo deželnega šolskega sveta je c. kr. naučno ministrstvo potrdilo s svojo odločbo od 12. septembra 1903, št. 16.515.

V kolikor proti tej odločbi tuuradno vložena pritožba trdi, da so šolske oblasti kršile določbo člana 19 državnega zakonika od 21. decembra 1867, št. 142 d. z., ker dotični odredbi baje silite k učenju drugega deželnega jezika, je upravno sodišče taisto v tem oziru zavrnilo s sklepom od 2. aprila 1907, št. 11.139, ker tozadevna pritožba spada pred c. kr. državno sodišče v smislu § 3. lit. b, zakona od 22. oktobra 1875, drž. zak. št. 36 iz 1876.

Ugovor, da po § 6. državno-ljudsko-šolskega zakona od 14. maja 1896 okrajni svet ni upravičen soditi o poučnem jeziku, je spoznalo upravno sodišče kot neutemeljen, ker je po § 27., točka 6 štajerskega deželnega šolskega zakona od 8. februarja 1869 okrajni šolski svet v prvi inštanci upravičen razsojevati o poučnem jeziku in ker tedaj po § 74. državnog-šolskega zakona od 14. maja 1869 v onem zakonu izrečene kompetenčne določbe tukaj ne pridejo v poštev.

Nasprotno pa je upravno sodišče, in sicer soglasno z onim sklepom, ki ga je storil v tej zadevi po § 8. poslovnega reda (naredba skupnega ministrstva od 22. avgusta 1907 d. z., št. 209) v to svrhu sklicani strokovni plenum, kot upravičen spoznalo daljni ugovor, da ne more biti na splošni ljudski šoli samo eden poučni jezik in da drug jezik nikakor ne more biti določen kot poučni jezik, marveč, ako je to drugi deželni jezik, le kot učni predmet.

Pri tem je upravno sodišče upoštevalo tole: Drjavno-ljudsko-šolski zakon od 14. maja 1869, št. 62 d. z. določuje v svoji prvotni obliki v § 3.: „Na vsaki ljudski šoli naj se razteza

pouk na sledeče predmete: veronauk, jezik, računanje i. t. d. Obseg posameznih učnih predmetov se naj ravna po stopinji, na kateri stoji dotična ljudska šola z ozirom na število razpoložljivih učnih moči. Te okolščine naj odločujejo tudi, se li razteza pouk še na druge, tam neimenovane učne predmete.“ Uvod te zakonite določbe in vsa zveza, po kateri se je uvrstil „jezik“ med predpisane učne predmete in se govori o njem samo v tej zvezi, kaže jasno, da je treba tu misliti na jezik le kakor učni predmet poleg drugih na ljudski šoli predpisanih učnih predmetov, da ne pomeni tedaj beseda „jezik“ nič drugega, kakor jezikovni pouk. Šele v svoji prvotni obliki še vedno veljavni § 6. drž. zakona omenja izrecno „poučni jezik“, ker določuje „O poučnem jeziku ter o pouku v drugem deželnem jeziku razsoja v zakonitih mejah po zaslišanju onih, ki šolo vzdržujejo, deželna šolska oblast.“

Da se ne nahaja v tej zakoniti določbi samo kompetenčna določba, marveč, da obsega ta paragraf tudi dispozicijo materijelnopravne vsebine, je očitno, izprva že glede pomnožitve v § 3. istega zakona določenih učnih predmetov, ker število učnih predmetov se pomnoži še za novi predmet, namreč za drugi deželni jezik.

A tudi izraz: „poučni jezik“ se rabi tukaj v smislu materijelnega prava; na to kaže zveza (zakon rabi veznik „in“ med besedami „poučni jezik“ in „pouk v drugem deželnem jeziku“); oba izraza se rabita tedaj v enakovrstnem pomenu in drugje se nikjer ne nahaja v zakonu dispozicija o poučnem jeziku.

Materijelna vsebina v § 6. navedenega zakona deželni šolski oblasti odkazane kompetence je tedaj gotovo le ta, da sme imenovana oblast razsojevati o poučnem jeziku in o pouku v drugem deželnem jeziku.

Ker stavlja zakon poučnemu jeziku nasproti pouk v drugem deželnem jeziku in ker obsega določba § 6., oni isti predmet, kakor § 3., tedaj ljudsko šolo kot enoto, ne morebiti posameznih razredov ljudske šole, se mora kot namen zakona gotovo smatrati to, da določuje deželna šolska oblast poučni jezik za vsako ljudsko šolo, tedaj

PODLISTEK.

Nova zvezda.

„Ali si že videl novo zvezdo?“ so se vpraševali ljudje začudeno, ko so se krog Novega leta razpodili deželni oblaki in odkrili „večernico“, ki je v vsej svoji krasoti žarela na večernem nebu in z mirnim očarujočim pogledom zrla na nas prepirljive zemljane. „Niti okrogla ni, rep ima, repatica je, nesrečo, prevrat oznanjuje,“ so hiteli, prevarani po njenih žarkih, kakor da bi slutili skrivnost, katero nam je odkril daljnogled.

Ozrimo se za tristo let nazaj! Nikolaj Kopernik je že izdal velevažno delo „De revolutionibus orbium coelestium“, z njim ovrzel stari Ptolemejev svetovni sestav in postavil solnce kot središče planetov. Že je imela nova ideja svojega mučenika Giordana Bruna, tudi Ivan Kepler je že obelodanil svoja prva dva „zakona“, ali kljub temu se pristasi starega sestava niso pustili prepričati, ampak po vsej sili so hoteli vrniti zemlji prejšnje „častno“ mesto v „središču sveta“, katero ji je prisodil Ptolemej. Predvsem so napadali učenjaka Galileja Galilei, glavnega tedanjega zagovornika novih idej. Med raznimi svetopisemskimi in nesvetopisemskimi

„protidokazi“ so navajali tudi tole: Venera (t. j. večernica) kot notranji planet (t. j. premičnica, ki je bližje solncu kot zemlji) bi po novih nazorih morala kazati izpremene kakor luna; teh pa ne kaže, ergo... (Opomba. Ta protidokaz bi se ravno tako lahko naperil proti staremu sestavu.) Galilei je uvidel važnost tega ugovora in je obrnil l. 1610 svoj ravnokar iznajdeni, oziroma izpopolnjeni daljnogled proti Veneri in strme opazil, da nje navidezna oblika res ni okrogla, ampak srpasta. Opazoval je neutrudno dalje in ko se je prepričal, da se ne moti, je naznanil začudenemu svetu. „Cynthiae figuras aemulatur mater amorum“ (mati ljubezni posnema oblike Cintije) in s tem izpremenil v dokaz protidokaz. Nasprotniki niso hoteli verjeti, ko jih je pa Galilei hotel prepričati in pokazati svoje odkritje, so se branili pogledati skozi daljnogled. Pregarjali so ga naprej in čez nekaj let je tista sveta inkvizicija, ki je postavila že Giordana Bruna in tisoče drugih na grmado, prisilila tudi Galileja, da je proti prepričanju preklical svoje trditve, ker so baje nasprotovale sv. pismu in cerkvenim očetom. Njegov „E pur si muove“ pač dobro označuje tedanje razmere. Ali nove ideje so zmagale kljub temu, da je sila razumu dolgo časa masila usta; tudi sv. pismo in cerkveni

očetje so se z njimi sprijaznili, dasiravno — malo bolj pozno.

Pred tristo leti je toraj Venera res nekako oznanjevala prevrat. Ali ga pa oznanjuje tudi letos? Kdo ve...?

Smešnice.

Iz vojaške šole.

Kapral: Tok, Čič, povejte, kaj je to luftlinie? Infanterist Čič molči.

Kapral: Vi junček zabiti, recite vsaj „mu“. A slisite, če z vami govori kapral, stojte aptaht! Ježešmarja, saprament, to je aptaht! Saj stojite pred menoj, kakor pes na d...u. Trebuh nazaj, sicer skočim noter in naredim tam kertajh! — Uhan, povejte, kaj je luftlinie?

Infanterist Uhan molči.

Kapral: Vi kosmati elefant, vaša ušesa se gotovo svetega duha splašila. A kruci možicelj, ne glejte name kot krava nove duri. — Vi tam zadi, povejte, kaj je luftlinie.

Ta zadej molči.

Kapral: Vi cucasta čča, bula prismojena, škopec. In ti zadnji, ne sedi, kakor mokra cunjica v žehnici in povej, kaj je luftlinie?

en in isti poučni jezik za eno in isto ljudsko šolo. — Oporekati se ne sme, da pomeni izraz „poučni jezik“ samo genus ali vrsto, tako da ne bi število na eni in isti ljudski šoli dopustnih poučnih jezikov nikakor ne bilo omejeno, ker to naziranje je ovrženo po ostali vsebini paragrafa 6.

V nasprotnem slučaju se ne bi smelo govoriti o pouku v drugem deželniem jeziku (in der anderen Landessprache), marveč o pouku v drugih deželnih jezikih (in anderen Landessprachen); o drugem deželniem jeziku se more slovniško in logično pravilno govoriti le, ako se je poprej že omenil en deželni jezik (eine Landessprache) kot poučni jezik, le tedaj more slediti še dispozicija o drugem deželniem jeziku.

Konec prihodnjič.

Dopisi.

Borovlje. Že dolgo ni bilo pri nas tako lepega, pa tudi ne tako žalostnega pogreba kakor na svečnico, ko smo spremljali zadnjikrat k večnemu počitku našega obče priljubljenega rajnega Valentina Rasserja. Rajni je bil blaga duša, kakršnih je danes v Borovljah res zelo težko najti, dobrega, zlata vrednega srca in odkritosrčen značaj; zato pa tudi pri vseh priljubljen kakor malokdo. Kako smo ga imeli vsi radi, pokazal je veličasten pogreb, kakršnega Borovlje že davno niso več videle. Rano umrlega rajnika so spravili v grob nemškutarji z njih »Schillerfeier«. Ob njegovem grobu joka šest nedoletnih otrok. N. p. v m.!

Dobrava pri Borovljah. Tukaj je umrl mizar Bucela po kratki, a hudi bolezni. Pred par meseci je rajnemu umrla njegova žena, česar ni mogel preboleti. Pomilovanja vredni so otroci, ki so v tako nežni mladosti izgubili svoje starše. N. p. v m.!

Spodnji Rož. (Na adresi c. kr. žandarmerijske postaje v Borovljah.) V gostilni »pri Jurkelnu« na Doleh prirejajo gostje mnogokrat plese brez licence. Na predpustno noč so imeli tam nekateri gospodje iz Borovelj z njihovimi ženami pravi bal. Tega ne naznanjamo zavoljo tega, da bo gostilničar kaznovan, ampak samo zavoljo tega, da se prepričamo, ali hočete proti nemškutarjem ravno tako postopati kakor proti Slovincem.

Borovlje. (Ta črna in ta visoka glava.) Pravijo, da gliha vkup štrih; pri nas pa se ta črna glava vedno ta visoke drži in narobe; pač res gliha vkup štrih. Črna glava je svoj čas neki omoženi ženi na Dobravi hotela izkukati čez dvajset tisočakov, pa sodnija je določila, da jih mora plačati »v ratnah« nazaj; visoka glava pa je hotela priberati od žene nekega Nemca iz »rajha« tisočake za to, da bi mogla poravnati vsaj največje dolge, ker bo sicer v kratkem »velik krah in polom«. Pa Nemec je to hitro izvohal in ker on tistega: »den Brüdern im bedrohten Land...« nič ne pozna, je zapevedal visoki glavi: »Marš, tukaj so duri, ti ne smeš več v moje stanovanje!« Črna glava je z dobrovsko ženo delala njenemu možu tak spot in tako sramoto, da se je mož nekje ustrelil; visoka glava pa je začela z ženo onega Nemca nekaj »pantljati«, a Nemec se ni ustrelil, kajti zdaj bo morala sodnija odločiti, kako dolgo bo morala visoka glava pokoro delati in hloje sobati. Ta črna glava ga požre za en dan kakor ena krava, ta visoka pa še malo več. Črna glava ne razločuje drugih žensk od svoje in če je tudi deklica, kateri je njegova žena teta; visoki glavi je pa tudi vseeno in »buršt«, ali je že omožena in judova ali pa kaka kelnarca. Tako torej

Zadnji molči.

Kapral: Hardigata, si gotovo zopet mislil na punco, ali pa na stingelce in cajzelce. Hudimana, tako vam torej povem: Luftlinie je linija... ali, Zaba, skočite mi za 2 po drama.

Infanterist Zaba pravi, da ne ve kam.

Kapral: Vi prismođa, idite najprej građaus, potem napravite linksum, nato vzemite cihung halbrechts in ko zagledate cesarskega odlarja, naredite: Cug holt in ste tam. Abtreten!

Infanterist Zaba odide.

Kapral: Čič, ponovite po meni, kaj je luftlinie.

Infanterist Čič: Gospod kapral, meldam pokorno, da me naj strela udari, če se spomnim. Moram zmeroma misliti na klobase, ki so mi jih danes od doma poslali.

Kapral: Ali ti, Lojzek nedolžni, zakaj to ne poveš takoj. Kompani aptaht! Abtreten.

Kapral odide z infanteristom Čičem pod pazduho in se ljubeznivo na njega smeji.

Zapisal Tagšars.

* * *

Na inspekciji vpraša oficir rekruta: Odkod ste? — Rekrut: S Štajerskega. — Oficir: Ali ste kmet? — Rekrut: Ne. — Oficir: Ste delavec! — Rekrut: Ne. — Oficir: Trgovec? — Rekrut: Ne. — Kej pa ste vendar? — Rekrut: Lačen sem, hudo lačen.

gliha vkup štrih. Ta črna in ta visoka glava pa sta skupaj glava, noge in rep nemčurjev v Spodnjem Rožu. Teh je pa vedno manj, ker je glava za nič, noge se že tresejo, rep pa smrdi.

Podkvančan.

Borovlje. Neki nemškutarski fantalin je hotel našega bolnega kaplana ponoči pri gostilni »pri Widru« napasti. Zločin se mu ni posrečil. C. kr. žendamerija naj stvar v omenjeni gostilni pozveduje in jo naznani, ker g. kaplan tega noče.

Borovlje. Slovensko telovad. društvo »Sokol« v Borovljah namerava prirediti poleti enkrat veliko tombolo v gledališki dvorani na Trati pri Glinjah. Vse prijatelje društva, ki bi hoteli z dobitki ali denarnimi prispevki omogočiti in pospešiti to prireditev, prosimo uljudno, naj blagovolijo poslati svoje darove društvenemu odboru; ob nedeljah predpoldne se sprejemajo darovi tudi v društveni sobi v Wundrovi hiši v Borovljah.

Brnca. Poročila sta se v tem pustu Ivan Hasler, p. d. Kruglič, in Lojzika Koman iz zadaljubne Kompanjeve hiše. Lojzika, ki je bila svojeas priljubljena igralka hrnskega diletaatskega odra, ostala bo prav gotovo tudi v novem stanu zavedna koroška Slovenka, kakor je bila dosedaj. G. Krugliča pa itak poznamo za narodnega moža. Obilo sreče obema!

Borovlje. V zadnji številki »Korošca« je bilo citati, da se je obrnil naš »Sokol« brezuspešno s prošnjo za podporo na politično društvo v Celovcu. To je treba popraviti, kajti »Sokol« se ni nikoli obrnil s tako prošnjo do političnega društva.

Borovlje. Neki inženir, ki je nastavljen na c. kr. šoli, je kot zagrizen nasprotnik Slovincem znan. Vsak izmed nas se ve, da je ta človek izrekel na turnarski slavnosti na Dobravi v svojem govoru tele besede: »Delo Nemcev v Borovljah bo končano tedaj, ko bo izginil iz Borovelj zadnji Slovenec.« Povsod drugod bi bil vsak, ki hujska na ta način proti domačinom, strogo kaznovan. Pri nas pa sme vsak »hergelofener« pritepec hujskati javno proti domačinom, ne da bi državno pravdnistvo proti njemu kaj ukrenilo. Temu državnemu c. kr. uradniku pa to menda še ne zadostuje, on še celo s svojimi nemškutarskimi pristaši nima pokoja. Tako je zdaj tožil enega izmed njih in mu poskrbel večdnevni zapor. Ministrstvo pa ga seveda še vedno ne bo prestavilo; zakaj ne? No, zato!

Dobrava pri Borovljah. Nemško-nacionalno (nemškutarsko) pevsko društvo »Edelweiß« ima svoje pevske vaje v gostilni g. Alojza Antoniča p. d. »pri Maksu«, ker za to društvo celo v Sülmarkovi gostilni ni bilo več prostora. Pred kratkim so napravili neki gospej podoknice, kjer so tako tulili kakor žejni volkovi. Žejni so pa tudi res bili. Pili so ga namreč potem tako, da se je eden izmed njih zmešal. Da, da žeti ga in hajl vpiti, to znajo, prave kulture se pa ti ljudje boje kakor hudič križa.

Celovec. (Nemško vzor-gospodarstvo.) Pri celovški požarni brambli že dalje časa v blagajni ni »štimalo«. Računski pregledovalec mizar Dubrowsky je pred kratkim nepričakovano račune revidiral in našel velik nered. Načelstvo je dalo na zborovanju izvoliti revizijski odbor, ki je pregledal račune do leta 1890 nazaj in našel, da manjka nič manj ko 26 000 K. Blagajnik Berger je sicer svoto takoj položil, vendar se mora vsakdo čudom vprašati, kako se v nemških družtvih gospodar.

Sinčavas. Vlak, ki vozi iz Sinčevasi v Železno Kapljo, je povozil v Sinčevasi hlapca Ivana Petritza ter ga na glavi težko ranil.

Beljak. Hrbet obrnil bo »nehvaležnim« Beljačanom prejšnji župan Scholz, ker so se meščani uprli nakani zdajnega občinskega odbora, dati Scholzu letno pokojnino do smrti. »Siromak« Scholz je imel v Beljaku dve hiši. Eno je že prodal za 96 tisoč kron. Drugo še proda in se izseli.

Celovec. (Nesreča na celovškem kolodvoru.) 29. januarja popoldne so delavci na celovškem kolodvoru nakladali na železniške vozeve sneg. Premikalni železniški stroj pa je lahko zadel v vozeve, vsled česar je več delavcev izgubilo ravnotežje in padlo raz vozov. Enemu delavcu je odtrgalo obe nogi, nekemu drugemu pa eno roko. Več delavcev je bilo lahko ranjenih.

Rablj. (Velika nesreča.) Čudni slučaji so bili pri nesreči v Rablju. Tragična je posebno smrt gospoda zdravnika. Vsa obitelj je bila prej na obisku, a vsakega je vlekle domov, enega glad, drugega nekaj posebnega, niti pet minut niso bili še skupaj doma, ko se je prigodila nesreča. Otrok, deček Jaroslav, ne deklica, je privlekel k sebi očeta — do duri mu pride naproti — ga objame — stisne k sebi — in v tem trenutku zagrmí in oba padeta v grozni prepad!... Kako globoko so padli, se ne more niti približno doognati. 160 m globoko so našli strešno opeko, in nekaj višje ščetko za snazenje črevljev. Prepada je grozen, noč in dan deluje električna črpalnica, a voda pada le za 12 cm na uro. Komisija je ukrenila: delati se mora neumorno, mrlič morajo na dan, a naj stane tudi milijone! V svrhu tega se naroče 3 električne žarnice vsaka s tisoč svetlobe. Danes ponoči se nastavi večja, t. j. prav veličanska črpalnica, o kateri pričakujejo, da odstrani vodo do jutri, in da bo delala neprenehoma, dočim bodo delavci stoječ v vodi kopali. Da se

ognejo večji nevarnosti, se mora porušiti nekaj bližnjih hiš, da postane površje tem večje in napreduje delo tem varneje. Kako dolgo se bo delalo — govori se celo o mesecih — se ne more določiti. Veliko sveta se mere vzdigniti, potem zopet vse poravnati. To je materijalna škoda, ki presega vse naše pojme. Pod zemljo je vse nevarno. Komisija je šla danes v Log, da si ogleda predore, ako niso v nevarnosti tudi cesarski rudniki, a nevarnosti niso našli. Pod porušanim svetom je vse tako rahlo, da se je batl pri vsakem strelu v bližini največje katastrofe za nekatera poslopja, a delali bodo golovo previdneje! Da so gg. uradniki zbegani, prepadeni, se razume samoobsebi. Dela ob kotlini niso bogve kako uspešna. Sedaj skrbe v prvi vrsti za to, da zavarujejo okolico pogreznjene rudarske bolnišnice in zemljo, ki meji ob kotlini in ki ima na mnogih krajih velike razpoke. Kotlino napolnujejo z vodo vedno novi podzemeljski potoki, tako da je samo s sedanjo električno sesalko nemogoče spraviti vodo iz kotline. V teku današnjega dne bodo pripeljali na kraj nesreče novo sesalko. Šele, ko bo iz kotline voda popolnoma odstranjena, bo mogoče misliti, kako dobiti iz nje trupla ponesrečenih sedmih žrtev. Da bi se prišlo do trupel spodaj iz rudnika, so inženirji odklonili zaradi prevelike smrtni nevarnosti, v katero bi se spravilo rudarje. Rudniški inženirji opozarjajo, da se bo pri odstranjevanju usedle zemlje v rudniku brazdovano pogreznilo še več zemlje. Zaradi tega se je sprožil načrt, da bi se kotlina zasula in tako pokopalo žrtev katastrofe na kraju nesreče. Nad razvalinami pogreznjenega poslopja stoji še vedno primeroma visoko temnorjava umazana voda. Delo v rudniku grofa Henckla-Donnersmarka se gotovo ne bo pričelo pred enim mesecem. O uspehih preiskave rudarskih oblasti se bo poročalo državnemu pravdnistvu, da se bo dognalo, kdo je bil kriv nesreče.

Sinča ves pri Vellkovcu. Železnica Sinča ves-Železna Kaplja zopet sopiha čez reberski klanec. Težko sicer gre, gre pa vendarle. V zadnji zimi je parkrat obolela, postalo ji je sredi proge slabo in revica ni mogla ne naprej, ne zazaj. Vsaj tudi ni mogoče drugače! Dva stroja ima na razpolago, ki se menjavata. Oba sta stara, najslabša sistema, neporabna za kaj drugega kot za reno. Od teh dveh strojev je eden vedno v reparaturi. Ključavničar ga »fika« noč in dan. Drugi je pa za nič. Kaj čuda, da železnica ne mara iti, če je tisti za nič, ki jo vleče. Za nesrečo pa je vendar še dobra. Pred kratkem je v bližini Sinče vesi zdrobila en voz. Voznik, ki je najbrže naglico te železnice poznal, je mislil, da bo še pravočasno prišel čez tir. Toda ravno takrat je po nesreči malo hitreje pognala in vjela voz. Voznik pa je dobil močne poškodbe. Paziti je torej treba tudi na to železnico!

Vellkovec. Odkar je prišel na našo šolo g. nadučitelj Pesek, se je prijel v vsakem oziru narodnega dela s hvalevredno požrtvovalnostjo. Posebne zasluge si je pridobil tudi s šolarsko kuhinjo učencev, ki hodijo v novo šolo v St. Rupertu. Ti revčki, ki so nekateri daleč od šole doma, so morali po zimi večkrat stradati. Šolarska kuhinja je sedaj temu odpomogla. Kdo je tega bolj vesel, kakor otroci in njihovi starši. Podpirajmo torej to dobrodelno napravo!

St. Rupert pri Celovcu. Ko so pri zadnjih občinskih volitvah nemški nacionalci s svojim županom Wengerjem zmagali, ki prav rad prodaja svojo cikorijo tudi Stovencem, so zagnale »Freie Stimmen« huronski krik zmagoslavja. Sedaj si pa poglejmo njihovo gospodarstvo! V tej občini se godijo namreč prav lepe reči. V mrtvašnici se je n. pr. zdaj že večkrat zgodilo, da so podgane mrtva trupla na obrazu, nogah in rokah čisto objedle. Ubogi sorodniki, ki so hoteli drugi dan mrliča še enkrat videti in so ga našli na tako način razmesarjenega! To se je večkrat zgodilo, ne da bi se proti temu kaj ukrenilo. V zadnjem času sta se namreč zopet zgodila dva slučaja, ki kažeta vso dobroto nemškonacionalnega gospodarstva. In taki ljudje hočejo v naših slovenskih občinah priti do veljave! Najboljši odgovor: »Podgan ne maramo«.

Slovinci, ne zablte družbe SV. CIRILA IN METODA!

Narodne zadeve.

V koroškem deželniem zboru so nekateri nemško-nacionalni zagrizenci spravili na dnevni red tudi vprašanje slovenskega pouka v veronauku na ljudskih šolah. Hočejo ga sčasoma popolnoma odpraviti. Tozadevni predlog posl. Burgerja se je izročil šolskemu odseku.

Slovenska županska zveza osnovana. V četrtek, dne 10. t. m., je bila ustanovljena zveza slovenskih županov in občinskih odbornikov. Sklicatelj g. dr. Brejc je govoril o potrebi organizacije

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tišči v želodec, nobenih bolečin, odkar jemljemo Fellerjeve odvajajoče rabarbarne praške z znamko »Elsapillen«. Pravimo Vam iz izkušnje, poskusite jih tudi vi, urejujejo blatenje in pospešujejo prebavo, 6 škalljic franko 4 K. Izdeluje jih le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg št. 267, Hrvatsko.

občinskih zastopnikov. Udeležba županov in odbor-
nikov je bila naravnost izborna. Kljub visokemu
snegu, vsled katerega oddaljenim gospodom žu-
panom in občinskim odbornikom ni bilo mogoče
priti na ustanovni shod, je bilo vendar navzočih
14 županov in 30 občinskih odbornikov, ki so za-
stopali 21 občin. Za načelnika je bil soglasno
izvoljen vrli župan občine Blato, g. Pavel Miklavič.
V odbor so bili izvoljeni gospodje Jožef Paul,
župan rožeški, Iv. Urbanc, župan štabenski na
Zili, Gregorič, župan globaški, Fr. Kogelnik, župan
v Tolstem vrhu in Iv. Vošpernik, občinski odbornik
na Kostanjah.

Najnovejši škandal v celovski bolnišnici.
Pred kratkim smo poročali, kako varno so sprav-
ljeni norci v norišnici, ki je del takojimenovanih
deželnihi dobrodelnih zavodov in kako je bil norec
v stanu zvabiti otroka v norišnico in ga skoraj
umoriti, ne da bi se bilo to opazilo. — Sedaj
pa se je zgodilo v bolnišnici še nekaj hujšega.
Pred nekaj tedni je prišel v bolnišnico neki
nemško-neacionalni gospod, katerega so sprejeli
kot zdravnika. Ko je že več tednov uradoval v
bolnišnici, se je izkazalo, da nima nobenih iz-
kušenj, seveda tudi doktorata ne, še manj pa
pravice biti zdravnik. Sicer se tudi vidi, kako se
briga predstojništvo deželnihi dobrodelnih zavodov
za izkušnje in izpričevala tistih, ki pridejo v bol-
nišnico kot mladi zdravniki. Ta „patentirani“
zdravnik je pa že več tednov, seveda po svoje,
zdravil naše bolnike, predno so prišli na to.
Razvidno je iz tega, da je treba biti samo nemško-
nacionalen in da so potem človeku odprta vsa
vrata — tudi zdravnik je lahko brez izkušnje.
Koliko velikih nesreč bi se bilo lahko zgodilo
pri takem zdravljenju in pa bogve, če se že
niso? Vsaj se hoče ta čudna reč po vsej sili
„zatušati“ in pri takih dogodkih se upajo nemško-
nacionalni kričarji še kritizirati Ljubljano, kjer se
kaj takega pač še ni nikdar zgodilo. Seveda, če
pride od kje kak slovenski prosilec, pregledujejo
njegova izpričevala tako dolgo, dokler ne najdejo
črne pike v tem, da je Slovenec in da ga ne
sprejmejo, kar se je zgodilo že nekaterim domačim
Korošcem - učiteljem, ki so morali iti radi tega v
druge dežele. Če pa pride na Koroško tak slepar,
najde seveda vrata odprta, ker je nemški nacio-
nalec. Treba si je to zapomniti, če bodo prišli
ti prijatelji našega ljudstva med naše ljudi. Slo-
venske liste pa p. osimo, da ta slučaj, kakor tudi
zadnjega, katerega smo omenili, ne zamolčijo
slovenski javnosti.

„Mir“ — slab zagovornik. V zadnji številki
«Korošca» smo poročali svojim bralcem, da je gla-
soval slovenski poslanec Eilersdorfer v deželnega
zboru za nemški uradni jezik deželnega
kulturnega sveta. Zadnji «Mir» nas zaradi tega se-
veda hudo prijema in pravi, da smo se vsedli
nemškonacionalnim listom in z njimi vred poročali
neresnico, katere pa tudi razburjeni «Mir» ne
popravi. Piše namreč, da je poslanec Eilersdorfer
vstal pri glasovanju za Walcherjev predlog — po-
motoma, ko je pa zvedel, zakaj se gre, da se je
tako zopet vsedel. Vemo, da se poslanci po gla-
sovanjih zopet vsedejo in v tem pogledu ne potre-
bujejo «Mirovega» pouka. Vemo in upamo, da po-
slanec Eilersdorfer po pol- ali enournem uteme-
ljenju kakega predloga dobro ve, zakaj se gre in
da v takem slučaju v kaki pomoti ne ne more biti
govora. Naši voditelji se seveda izgovarjajo s po-
motami, kadar ustrelijo kakega kozla. Ali to
velja samo zanje, za tiste, ki niso njihovega mis-
ljenja, pomote sploh ne eksistirajo. Kako besnijo
na primer ti ljudje zoper našega vse časti vrednega
gospoda dr. Müllerja, kateremu očitajo, da vlaga
pri koroških sodiščih tudi nemške tožbe za Slo-
vence in v svojem imenu! Gospod odvetnik dr.
Müller je to zadevo v sedanjem «Korošču» docela
verodostojno pojasnil in obrazložil, da se je to
zgodilo pomotoma za časa izprememb v pisar-
niškem oboju. V tem slučaju seveda pomota ne
velja, ker je tisti, ki se nanjo sklicuje, slučajno
gospod odvetnik dr. Müller, ne pa kak pristaš ce-
lovškega «Mira». Nobeno vprašanje g. odvetniku
dr. Müllerju ne pomaga; «na pranger z njim»!
To je sedaj «Mirova» parola. Razkrijajmo ga za
nemškutarja, za liberalca, s tem mu vzamemo ugled
in zaupanje med ljudstvom. Zatrjujemo gospoda
obrekovalcem, da se jim njih namen ne bo po-
srečil. Gospod dr. Müller je vžival med slovenskim
ljudstvom ugled in zaupanje prej, ko marsikateri
«voditelj» koroških Slovencev in vžival ga bo tudi

še vnaprej kljub vsem gnanim in besnim na-
padom v «Miru». Prav nič se mu ni treba bati
za zaupanje med ljudstvom, bojijo naj se zanj tisti,
ki so postavljeni za to in samo za to, da bi bran-
nili pravice našega jezika na merodajnih mestih,
ki so pa svoje dolžnosti morda manj izpolnjevali,
kakor gospod odvetnik dr. Müller!

Narodnjak, ki misli tudi tedaj, ko dela testa-
ment, na Ciril in Metodovo družbo. Gospod Fr.
Dekleva, posestnik na Slavini je zapustil Ciril in
Metodovi družbi 1000 (tisoč) kron.

Vseslovanski shod je sklican letos v Sofijo.
Združen bo z shodom slovanske Maticе, slovanskih
žurnalistov, slovanskih zdravnikov itd. Glavna po-
zornost se bo obračala na kulturna, gospodarska
in zadružna vprašanja. Mesto Sofija je darovalo
za pripravljala dela 50.000 K in ravno toliko tudi
bolgarska vlada. Upajmo, da bo imel ta shod obilo
uspeha.

Mednarodni poljski kongres se vrši začet-
kom maja t. l. v Washingtonu. Udeležijo se ga
Poljaki iz vseh delov razdeljene Poljske in zastop-
niki poljskih izseljencev ter bodo obravnavali vsa
politična, narodna in kulturna vprašanja poljska.
To posvetovanje bo važno, ker je nemški državni
kancelar Bethmann Hollweg proglasil, da bo vlada
nadaljevala protipoljsko politiko. Oholnost in su-
rovost prusačkov ne pozna že nobenih mej!

Slovensko in nemško gospodarstvo. Nemci
vedno pravijo, da Slovenci ne znamo gospodariti
pri občinah. Pa naj le vpijejo, kakor hočejo: pa-
metnemu človeku povedo številke več, kakor pa
vpitje. In te številke, ki nam povedo resnico, te
čudno sramotijo nemško in nemškutarsko gospodar-
stvo. Nobeno mesto ni storilo za olepšavo, za ceste
itd. toliko, kakor pa Ljubljana. In vendar ima Ljub-
ljana le 40 percentno občinsko doklado. Celovec
ima 65 percentno doklado, pa mu vse vkup nič
ne izda, vedno le nove dolge in nove dolge na-
pravljajo mestni očetje (za katere mora cela de-
žela in morajo torej tudi Slovenci dobri stati). Še
ni dolgo, kar si je Celovec izposodil 10 milijonov
kron, pa še zopet pravi mogočni Metnic, da bode
moral izposoditi denarja. To pa vkljub temu, da
morajo plačevati tako visoko občinsko doklado in
vkljub temu, da morajo tako drago plačevati elek-
trično luč mestni občini. (Če plača Ljubljana 40
kron davka, plačati ga mora Celovečan že 65 kron.)
Ravno tako slabo, kakor gospodarijo celovski Nemci
in nemškutarji, gospodarijo tudi v Gradcu. Gradec je
tudi mesto, ki mora biti povsod le tajč pa tajč,
z gospodarstvom pa gre prav slabo. Mestna občina
graska je imela za leto 1909 celih 163.677 kron
in 66 vinarjev primankljaja. To je bilo mestne
očetje, ki se zmiraj hvalijo, kako dobro znajo go-
spodariti, čudno sram. Tuhtali in tuhtali so, kako
bi se dalo to skriti, pa je bilo vse vkup zastoj.
Dolgo se ni hotelo povedati resnice. Nazadnje pa
so morali le ven s številkami. V Ljubljani bi se
kaj takega zgodilo. To bi bil vik in krik po vseh
nemških in nemškutarskih listih (seveda bi jim
priskočili prav radi na pomoč tudi nekateri slo-
venski listi)! Pa gospodje nemškutarji, kaj pa po-
rečete k temu gospodarstvu v štramtajč Gradcu in
tajč-Celovcu? Mi Slovenci pa vidimo, kako slabo
znajo gospodariti ti tajčnacelci. Če nam bodo kdaj
predbacivali kako slabo gospodarstvo, vtaknimo jim
to pod nos. Naše slovenske občine pa naj pustijo
ti gospodarji pri pokoju. Predvsem naj se naučijo
gospodariti po nemških občinah. Naj gledajo, da
tam ne bodo delali zmiraj le dolgove, mi Slovenci
si bomo še sami gospodarili.

Ali je učitelj uradna oseba? Najvišje sodišče
je v soboto razpravljalo o ničnostni pritožbi po-
sestnika Jos. Pliberška iz Dobrne na Štajerskem.
Učiteljica je njegovega sina, ker je bil poročen, za-
prla. Pliberšek je nato prišel v šolo ter odvedel
kljub ugovoru učiteljice svojega sina iz šole. Na
potu je srečal nadučitelja Ivana Voglarja, ki mu je
dobrohotno nasvetoval, naj dečka pusti v šoli. Ker
je Pliberšek jel zabavljati, je nadučitelj prijel dečka
za roko in izjavil, da spričo očetove nasilnosti mora
ostati v šoli, da prebije svojo kazen. Pliberšek je
nato dečka s silo iztrgal nadučitelju iz rok ter ga
odvedel domov. Okrožno sodišče v Celju je Pli-
berška obsodilo zaradi hudodelstva javnega nasil-
stva, češ, da je učitelj uradna oseba in da se je
obsojenec upiral uradnemu poslovanju. Proti tej
razsodbi je Pliberšek vložil ničnostno pritožbo na
najvišje sodišče, češ, da je učitelj uradna oseba
samo v šolski sobi. Najvišje kot kasacijsko sodišče
je Pliberškovo ničnostno pritožbo zavrnilo kot ne-

utemeljeno in izreklo, da je učitelj, oziroma nad-
učitelj uradna oseba ne samo v šolski
sobi, marveč povsod, kjernastopa proti
učencem kot šolski vodja.

Naročajte in širite naš list!

Listnica uredništva.

V Celovec: Kakor vidite, smo sprejeli v list, kolikor
je bilo pač mogoče. Drugo pride seveda zanesljivo prihodnjic.
V Velikovec: Vaše cenj. pismo smo poslali v informacijo
na merodajno mesto.

Gospodarska vprašanja.

Tržne cene v Celovcu.

Predmet	Priprilano v vredn.	Teža		Prodajna cena po 100 kilogramov						Zašitana srednja cena	
		vredn. 80 litr.	hektol.	naj- nižja		srednja		naj- višja		vredn. 80 litr.	
				kilogr.	h	kilogr.	h	kilogr.	h	kilogr.	h
pšenica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
rž	16	59	74	20	—	20	50	20	68	12	10
ječmen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
oves	15	35	44	—	—	—	—	17	14	6	—
ajda	12	47	59	—	—	—	—	16	66	8	10
koruza	3	55	69	—	—	—	—	17	45	9	60
pšeno	2	63	79	—	—	—	—	28	60	18	—
proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
fižol, bel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rdeč	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
bob	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
krompir	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
deteljno seme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
seno, sladko	4	—	—	11	—	11	50	12	—	—	—
„ kisl	9	—	—	6	50	8	50	10	—	—	—
slama	7	—	—	6	—	7	—	7	60	—	—
zeljne glave, 100 kom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
repa, 1 vreča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
smetana, 1 liter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mleko, 1 „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
maslo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
surovo maslo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
špeh, okajen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ surov	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
svinjska mast	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
jajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
piške	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kapuni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
race	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
gosi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 cm dolga trda drva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30 „ „ mehka „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
80 „ „ „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Za čebelarje. Na prošnjo, došlo s Koroškega,
je osrednje čebelarsko društvo v Ljubljani dovo-
lilo Korošcem čebelarski list „Slovenski Čebelar“
za čisto nizko ceno, namreč za eno krono na
leto. To ugodnost je dovolilo društvo edinole
koroškim Slovincem, zato pa tudi upa, da bodo
naročili „Slovenskega Čebelarja“ vsi koroški če-
belarji in prijatelji čebele, in da bodo skrbeli vsi
narodnjaki, da pride „Slovenski Čebelar“ v prav
obilnem številu na Koroško. Vse Slovence pro-
simo, da bi si naročili list in skrbeli za to, da
si ga naroče tudi drugi. Kjer so čebelarska dru-
štva, naj bi si naročila ista „Slovenskega Čebe-
larja“ namesto nemškega in nerazumljivega „Bienen-
Vatra“, katerega nam tako vsiljujejo. Kjer pa ni
čebelarskega društva, naj bi pobral krone kdo
drugi in jih poslal na upravništvo „Slovenskega
Čebelarja“ ali pa na osrednje čebelarsko društvo
v Ljubljani in poslal obenem tudi zaznamek na-
ročnikov. List se pošlje po pošti za vsakega na
dom. Ker je stvar važna ravno tako v gospo-
darskem, kakor v narodnem oziru, upamo, da bo
storil vsak Slovenec vse, kar je v njegovi moči.
Za list, ki izhaja vsak mesec in obsega 16 strani,
bo pač vsak rad dal eno krono. Za pošiljatev de-
narja ima društvo položnice. Te pošlje na zahtevo
posebej ali pa jih pridene listu.

O kmetijski družbi v Celovcu. Slovincem
naznanjamo, da dá kmetijska družba vsakemu,
kdor ima kure, tucat jajec za valjenje od laške
ali Plymouth-Rocky kurje pasme zastoj. Laška
kura dobro nese, je pa slaba za takega, kateri
hoče prodajati tudi piščeta. Plymouth-Rocky dobro
nese, je precej velika, ima lepo in okusno meso
in piščeti so hitro godni za prodajo. Kdor pa
hoče dobiti jajca, se mora zavezati, da bo imel
le to kurjo pasmo, ne pa tudi še druge kure. —
Za drevesca iz sadjarnice kmetijske družbe se
mora vsakdo hitro oglašiti, ker jih letos ni tako
veliko. Kmetijska družba daje letos tudi hruške.
— V Velikovec in v Pliberci bodo imeli štalo-
narji tudi letos težke žrebce. — Matijevečevih
trakov za merjenje živine bo kupila Kmetijska
družba 100 kosov in jih bo pošiljala proslcem
(Gauvereinom).

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
V seji dne 8. t. m. upravnega sveta se je odo-
brila bilanca za leto 1909. Čisti dobiček leta 1909
znaša 299.046 kron 70 v (proti lanskemu letu
več za 57.543 K 58 v). Občnemu zboru, ki se
bo vršil 3. marca t. l. se predložijo sledeči pred-
logi: Rezervnemu zakladu se dodeli kot redna
dotacija 13.732 K 42 v, kot izvanredna dotacija
18.548 K 83 v. S tem bo narastel rezervni fond
na 400.000 K. Dividenda se predlaga s 6½%
(26 K) za vsako delnico, proti lanskim dividendi 6%,

(24 K). Na novi račun se prenese 31.440 K 99 v. Bilanca k 31. decembra 1909 izkazuje sledeče podatke: Aktiva: blagajna 138.946 K 05 v, me- nični portfelj 3.965.847 K 61 v, devize in valute 96.568 K 79 v, posojila proti zastavam 2.288.080 K 38 v, vrednostni papirji 1.407.096 K 87 v, dolž- niki 7.831.667 K 68 v, inventar 48.901 K 63 v, realitete 436.055 K 48 v, skupaj 16.213.164 K 49 v. Pasiva: akcijski kapital 3.000.000 kron, vloge 10.801.614 K 71 v, upniki 1.650.435 K 16 v, tranzitivne obresti 46.778 K 17 v, rezervni fond 367.718 K 75 v, penzijski fond 46.799 K, dobiček per saldo 299.046 K 70 v, skupaj 16.213.164 K 49 v. Račun dobička in izgube: prejemki: obresti 1.050.956 K 42 v, provizija itd. 208.471 K 23 v, iznos realitet 18.802 K 47 v, prenos dobička 24.398 K 31 v, skupaj 1.302.628 K 43 v, izdatki: obresti 763.757 K 23 v, režije 77.714 K 18 v, plače 112.420 K 43 v, davek in pristojbine 44.575 K 69 v, odpisi 5114 K 20 v, skupaj 1.302.628 K 43 v. Splošni promet v letu 1909 je znašal 757 mili- jonov (za 125 mil. več kot l. 1908).

Svetovna politika.

* **Državni zbor** ima za prvo sejo, ki bo pri- hodnji četrtek, sledeči dnevi red: 1. Volitev dveh podpredsednikov. 2. Prvo čitanje zakona o kontin- gentu vojaških novincev. 3. Drugo čitanje zakona zoper pijančevanje. 4. Prvo čitanje davčnih za- konov. 5. Razprava o vseh doslej še ne pripoznanih volitvah.

* **O konferenci poslancev Glombluskega z za- stopniki mladočeskega kluba** objavlja «Slovanska korespondenca» sledeče: Poljski klub vztraja z vsem poudarkom na razširjenju večine in na primerni rekonstrukciji kabineta. V Slovanski enoti vlada mnenje, da noben član enote ne sme prevzeti portfelja v neizpremenjenem Be- nerthovem kabinetu. To se pravi, da zahtevajo tudi Poljaki veliko rekonstrukcijo mini- strstva.

* **Nova vladna stranka na Ogrskem** se je v ponedeljek ustanovila. Zbrali so se vsi člani vlade in člani pripravljalnega odbora na posvetovanje v ministrskem predsedstvu. Konferenca je trajala od 10. dopoldne do pol 1. in se je posvetovala o manifestu, ki ga je sestavil grof Štefan Tisza. Sklenilo se je, nadaljevati posvetovanje v soboto.

* **Ogrski ministrski predsednik grof Khuen- Hedervary** predloži vladarju abolicijo kazenskega postopanja proti Srbom, ki so bili v znanem za- grebškem procesu obtoženi in obsojeni radi „vele- izdaje“. Abolicija se razglasi že v najkrajšem času.

* **Bosanski deželni zbor** se snide na svoje prvo zasedanje meseca junija. Ko bo rešil pro- račun, bo takoj odgođen. Na daljše zasedanje se sestane šele meseca oktobra.

Položaj na Balkanu.

Atene, 16. februarja. Razmere na Grškem so se zopet tako pohujšale, da je položaj postal res- nično nevaren. Vojaška liga je postala agresivna in bati se je vojaške diktature ter nevarnih kon- fliktov s Turčijo in z zunanjimi državami. Ured- ništvom časopisov je liga naložila, da naj ne kri- tizirajo sklicanja narodne skupščine. Izdajatelji ča- sopisov so pri vladi vložili protest zoper tako vmešavanje.

Atene, 16. februarja. Položaj se je poostri- l do skrajnosti. Na pragu je splošna državljanska vojna. Na Peleponesu je izbruhnila krvava vstaja. Železnice so ustavile ves promet. Ljudstvo se punta na vseh koncih in krajih ter oblega poslopja, v katerih stanujejo poslanci in uradniki. Časopisi iz- hajajo pod vojaškim nadzorstvom. V redakcijah sede oficirji.

Atene, 16. februarja. Iz vseh krajev doha- jajo vesti o krvavih nemirih. Listi ne smejo o njih ničesar pisati. V Atenah se izvaja najstrožja cen- zura.

Carigrad, 16. februarja. Turška vlada je brzojavno ukazala vojaški oblasti v Solunu, naj nemudoma pošlje več polkov na grško mejo. Vesti iz Grške so silno resnega značaja.

Carigrad, 16. februarja. Vojno ministrstvo je izdalo naredbo za časopise, s katero se pod najstrožjimi kaznimi zabranjuje priobčevati vesti o gibanju armade.

Carigrad, 16. februarja. Vojni minister je izdal ukaz častnikom po obmejnih garnizijah, ki strogo prepoveduje občeati s tujci.

Solun, 16. februarja. Rezervisti se v velikem številu zbirajo v Pristini, Ferizoviću in Mitrovici. V kratkem bo poklican pod zastave tudi 3. poziv. Pod zastave bodo pozvani tudi kristjani.

Raznosterosti.

† **Nexgoda pri ruskem dvornem vlaku.** Po- seben vlak, v katerem sta se peljala ruski finančni minister in državni preglednik, je povozil 10 km pred Carskim selom poročnika, ki je s svojo patroljo varoval črto. Vsled groznega mraza je preslišal bližajoči se vlak.

† **Strup za zdravilo.** Neki tapetnik v Bre- menu na Nemškem se je hotel 5. t. m. poročiti. 4. t. m. je šel k nekemu slovitemu zdravniku, da bi mu operiral bezgavke. Zdravnikova pomočnica, ki ji je zdravnik ukazal napolniti injekcijsko briz- galko z neko tekočino, je steklenico s pravo te- kočino zamenjala s steklenico, v kateri je bil strup. Ko je zdravnik izvršil injekcijo, se je bolnik začel tresti po vsem telesu in je v par minutah umrl. Pri sekciji trupla se je izkazalo močno krvno zastrupljenje. Zdravnikovo pomočnico so zaprli.

† **Vlak**, ki vozi med Brightonom in Londonom, je skočil pri postaji Strats Nest iz tira, vsled česar je bilo ubitih 10 oseb, ranjenih pa dvajset.

† **Uradna statistika o žrtvah potresa v Južni Italiji.** Italijanska vlada je te dni obelodanila uradno statistiko o žrtvah potresa v Mesini 28. decembra 1908. V Mesini je izgubilo življenje 77.283 ljudi. Od teh so izlekli izpod razvalin 27.523 trupel 325 ljudi je umrlo za poškodbami, zadobljenimi ob potresni katastrofi, a 32.477 trupel se nahaja še pod razvalinami. V mestu in okolici Reggio di Ca- labria je bilo 7969 žrtev, v Palmiju 1734, v San Giovanni 1092, v Giliu 963. V manjših mestih je bilo skupno 7123 žrtev. Skupno je torej ob tej grozni katastrofi izgubilo življenje 96.871 ljudi.

† **Atentat v zaporu.** Iz Podgorice v Črnigori javljajo, da je bivši tipograf Rajković, ki je bil glavna priča v cetinjskem procesu, v ječi izvršil atentat na zaprtega bišega ministra Radovića in ga težko ranil. Radovićevi tovariši so priskočili na

pomoč. Pred ječo se je zbralo mnogo občinstva, ki je priredilo demonstracije proti ministru Toma- noviću, katerega dolže, da is odgovoren za atentat.

:: Našim rodblnam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo.

Epilepsija.

Kdor trpi na božjasti, krču in drugih ner- voznih boleznih, zah- teva naj knjigo o tem.

52- 45 Dobi jo zastonj in poštine prosto v 11
Labudovi lekarni, Frankobrod o. M.
(Privil. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.).

Varstvena znamka:
„SIDRO“.

Liniment Capsici comp.,

nadomestek za 34

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot **izvratno, bolečine to- lažeče in odvajalno vmetenje** pri pre- hlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1-40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvirne steklenice in skatle z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvirni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlatega levu“

v Pragi
Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

Prva **tovarna**

borovska **orožja**

PETER WERNIG

v Borovljah na Koroškem.

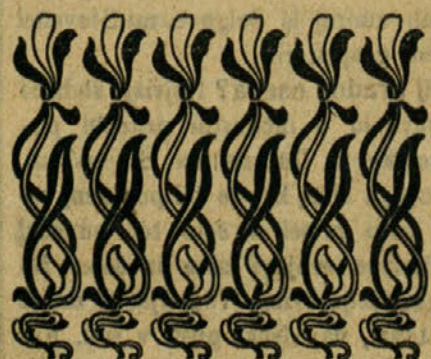
Louske puške **useh sestav, pri- znano delo prve**

vrste, z najboljšim strelnim učinkom.

==== **Ceniki zastonj in poštine prosto.** ====

Vina

štajerska, dolenska,
goriška, vipavska,
istrijska, dalmatin-
ska, jamčeno pristna

ponuja po skrajno nizkih cenah

zadruga

282 52-11

Agro-Merkur

r. z. z o. z. v Ljubljani.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 3.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

== Kolodvorska cesta št. 27. ==

Zamenjava in eskomptuje
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženišinske kavicje.
Eskompt in inkasso menio. :: Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podr. v Spiljetu in Testu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 52—49

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.